

1. **პროგრამის სახელწოდება:** ლიტერატურის თეორია და შედარებითი ლიტერატურათმცოდნეობა
ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ზოგადი და შედარებითი ლიტერატურათმცოდნეობის ინსტიტუტისა და შოთა რუსთაველის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტის ერთობლივი სამაგისტრო პროგრამა
2. **პროგრამის ხელმძღვანელი:** სრული პროფესორი ირმა რატიანი
3. **მისანიჭებელი აკადემიური ხარისხი:** ფილოლოგიის მაგისტრი. **MA in Philology**
4. **პროგრამაზე დაშვების წინაპირობა:**
  - ბაკალავრის ხარისხი ჰუმანიტარული მეცნიერების რომელიმე დარგში.
  - პროგრამაზე დაშვება შესაძლებელია მხოლოდ ერთიანი სამაგისტრო გამოცდის ჩაბარების შემთხვევაში.
  - მაგისტრატურაში ჩამბარებელს არ მოეთხოვება დამატებითი ინფორმაციის წარმოდგენა სამეცნიერო კონფერენციებსა და ექსპედიციებში მონაწილეობის ან საზღვარგარეთის უნივერსიტეტებში სტაჟირების შესახებ. ასეთი წინაპირობები მხოლოდ სასურველია და არა - სავალდებულო. ამგვარი გამოცდილების მქონე პიროვნებას უპირატესობა პროგრამაზე ჩაბარებისას მიენიჭება მხოლოდ სხვა თანაბარ პირობებში.
  - სამუშაო გამოცდილება სავალდებულო არ არის.
5. **სამაგისტრო პროგრამის საკვალიფიკაციო დახასიათება:**

მიზნები: სამაგისტრო პროგრამა – ”ლიტერატურის თეორია და შედარებითი ლიტერატურათმცოდნეობა” - თავისი არსითა და დანიშნულებით მულტიმეთოდოლოგიურია. იგი პასუხობს თანამედროვე ლიტერატურათმცოდნეობითი კვლევების მოთხოვნებს, რომლის ძირითად მიმართულებებსაც ინტერდისციპლინური და შედარებითი კვლევები წარმოადგენს. ლიტერატურის თეორიისა და შედარებითი ლიტერატურათმცოდნეობის სამაგისტრო პროგრამა დაეხმარება მაგისტრანტს, შეიძინოს კვლევის აღნიშნული მიმართულებებისათვის საჭირო საფუძვლიანი თეორიული და პრაქტიკული ცოდნა, გაიაზროს მსოფლიო ლიტერატურული პროცესები ფართო თეორიულ ჭრილში და, რაც არსებითია, სცადოს ქართული ლიტერატურული და ლიტერატურათმცოდნეობითი გამოცდილების ჩართვა საერთაშორისო ფილოლოგიურ დიალოგში.

სამაგისტრო პროგრამა განკუთვნილია სტუდენტებისათვის, რომლებსაც მიღებული აქვთ საწყისი საბაკალავრო განათლება ჰუმანიტარულ ფაკულტეტზე და სურთ, გააღრმავონ პროფესიული ცოდნა ლიტერატურის თეორიისა და შედარებითი ლიტერატურათმცოდნეობის მიმართულებით, ან შეიცვალონ სპეციალობა და აიმაღლონ შესაბამისი კვალიფიკაცია. პროგრამის მიზანი სწორედ ამ პროფილის ფილოლოგების მომზადებაა.

ლიტერატურის თეორიისა და შედარებითი ლიტერატურათმცოდნეობის სამაგისტრო პროგრამის მიზანია:

- მოამზადოს მაგისტრანტები ლიტერატურის თეორიისა და შედარებითი ლიტერატურათმცოდნეობის სფეროში სამეცნიერო-კვლევითი, პედაგოგიური და პრაქტიკული საქმიანობისათვის
- საშუალება მისცეს მაგისტრანტს, გაიაზროს მხატვრული ტექსტი სხვადასხვა თანამედროვე კრიტიკული მეთოდების – ინტერპრეტაციული, კომპარატივისტული, ტიპოლოგიური, ჰოლისტიკური და სხვა - მეშვეობით. დაეხმაროს სტუდენტს, ღრმად ჩაწვდეს კრიტიკული თეორიის არსს, რომელიც განსაკუთრებით კარგადაა ასახული ინტერპრეტაციისა და კომპარატივისტიკის (შედარებითი ლიტერატურათმცოდნეობის) კრიტიკული აზროვნების მეთოდებში.
- საშუალება მისცეს მაგისტრანტს, შეისწავლოს ლიტერატურა ფართო ინტერდისციპლინარულ კონტექსტში და ასახოს მისი ინდივიდუალური ინტერესი საკუთარი კვლევისას ლიტერატურათმცოდნეობასა და სხვა მომიჯნავე დისციპლინებთან მიმართებაში. ეს დისციპლინებია: ქართული ლიტერატურის ისტორია, ევროპული ლიტერატურის ისტორია, ფილოსოფია, ესთეტიკა, ანთროპოლოგია, ფოლკლორი და სხვა.
- გააცნოს მაგისტრანტებს ძირითადი საკითხები/პრობლემები თანამედროვე ლიტერატურულ-თეორიულ მსჯელობებთან დაკავშირებით, გაარკვიოს ისინი კონკრეტულ ინტელექტუალურ ფორმირებებში, ძირითად ცნებებსა და კრიტიკულ საკითხებში.
- მიმართოს მაგისტრანტის ინტერესი თანამედროვე თეორიული მეთოდოლოგიების ათვისებისაკენ, რომელიც მოიცავს ნარატოლოგიას, პოსტსტრუქტურალიზმს, პოსტმოდერნისტულ აზროვნებას, სემიოტიკას, ფსიქონალიზს, რეცეფციულ ესთეტიკას და სხვა. თეორიული ასპექტების შესწავლისას ყურადღების გაუმახვილოს ისტორიულ ფაქტორზეც, რაც, შესაბამისად, სტუდენტებს მისცემს შესაძლებლობას, გაიგონ, თუ როგორ ხდებოდა რომელიმე კონკრეტული ცნების ჩამოყალიბება და ტრანსფორმაცია ფილოსოფიური, ესთეტიკური, პოლიტიკური და სოციალური მსჯელობების გავლენით. სტუდენტებს შეეძლება იმუშაონ სხვადასხვა ისტორიულ პერიოდზე ანტიკური და შუასაუკუნეებიდან მოყოლებული პოსტმოდერნიზმამდე.
- მიმართოს მაგისტრანტების ინტერესი ინტერკულტურული კვლევებისადმი, დაეხმაროს ლიტერატურის როგორც კულტურათაშორისი კომუნიკაციის ფორმის მასშტაბურად გააზრებაში;
- პროგრამის განსაკუთრებულ სფეროს წარმოადგენს ე.წ. მესამე კომპონენტი. მესამე კომპონენტი საშუალებას აძლევს სტუდენტს, ერთად მოუყაროს თავი მის თეორიულ, ისტორიულ და დისციპლინურ ინტერესს, რათა დასახოს თავისი კვლევის კონკრეტული მიზანი. განსაკუთრებული სფერო შეიძლება მოიცავდეს მეორე ლინგვისტურ/ლიტერატურული ტრადიციის შესწავლას, სპეციალურ ლიტერატურულ-ისტორიულ სფეროს, ლიტერატურულ მიმართულებას თუ ჟანრს, დისციპლინასთან დაკავშირებულ საგანს ან პროდუქციის სფეროს (მაგ: ფილმი, ფილოსოფია, პოლიტოლოგია, ლინგვისტიკა), სხვა ნებისმიერ, უკვე კარგად განსაზღვრულ, სწავლების სფეროს (მაგ: შუასაუკუნეების შესწავლა, თანამედროვე ევროპული ინტელექტუალური ისტორია, პოპულარული კულტურა, ხელოვნების ისტორია). ამ საგნებში საკითხავი ლიტერატურა შექმნის

სათანადო კონტექსტს და, შემდგომში, დაეხმარება სტუდენტებს სამაგისტრო თემაზე მუშაობისას.

შედეგები: სამაგისტრო პროგრამა – ”ლიტერატურის თეორია და შედარებითი ლიტერატურათმცოდნეობა” - ორიენტირებულია ეფექტურ შედეგზე. პროგრამაში შემავალი სასწავლო კურსების დაძლევის შედეგად, მაგისტრანტს უყალიბდება თანამედროვე ტიპის ფილოლოგისათვის მნიშვნელოვანი უნარ-ჩვევები. ყოველი სასწავლო კურსის სწავლების შედეგი კონკრეტული უნარ-ჩვევების გამომუშავებაა (რაც დეტალურად არის ასახული კონკრეტული კურსების სილაბუსების ანოტაციებსა და მინაარსებში). მოსალოდნელი შედეგების ზოგადი სისტემა ამგვარია:

1. ცოდნა და გაცნობიერება

- 1.1 აქვს დარგობრივი სფეროს უახლესი თეორიული და კვლევაზე დაფუძნებული ღრმა და სისტემური ცოდნა, მათ შორის გამოყენებით და მომიჯნავე სფეროებში (ფასდება ტესტის მეშვეობით).
- 1.2 შეუძლია პრობლემის გააზრება და ანალიზი ინტერდისციპლინარულ კონტექსტში სხვადასხვა მეთოდების - ინტერპრეტაციული, კომპარატივისტული, ტიპოლოგიური, ჰოლისტიკური და სხვა - გამოყენებით (ფასდება ტესტისა და წერიტი პრეზენტაციის მეშვეობით).
- 1.3 აქვს ლიტერატურათმცოდნეობითი სამეცნიერო-ტერმინოლოგიური აპარატით ოპერირების უნარი (ფასდება ტესტისა და წერიტი პრეზენტაციის მეშვეობით).
- 1.4 აცნობიერებს დარგისათვის სპეციფიკურ ეთიკურ პრობლემებს და შეუძლია ეთიკური პოზიციის ჩამოყალიბება (ფასდება ტესტის მეშვეობით).

2. ცოდნის პრაქტიკაში გამოყენების უნარი:

- 2.1 სრულად ფლობს დარგისათვის სპეციფიკურ მეთოდებს. შეუძლია კომპლექსური პრობლემის გადაჭრა დამოუკიდებლად და ორიგინალური გზით; შეუძლია ამოცანათა დაგეგმვა და განხორციელება დამოუკიდებლად, პროფესიულ დონეზე; შეუძლია რთულ და სპეციალიზებულ კონტექსტში ორიენტაცია, გარკვევა და თეორიული ცოდნის პრაქტიკაში გამოყენება (ფასდება ზეპირი პრეზენტაციის მეშვეობით).
- 2.2 ფლობს დარგისათვის სპეციფიკურ მეთოდებს ექსპერტის დონეზე, მუშაობს ზუსტად და ეფექტიანად (ფასდება ტესტის მეშვეობით);
- 2.3 შეუძლია უნარების ადაპტირება ან ახალი უნარების გამოყენება ყოველ კონკრეტულ ვითარებაში. ეძებს ამოცანების გადაწყვეტის ახალ და ორიგინალურ გზებს (ფასდება ტესტის მეშვეობით).

3. ზოგადი / ტრანსფერული უნარები

- 3.1 გამომუშავებული აქვს **კოგნიტური უნარები:** კრიტიკული მიდგომის გათვალისწინებით შეუძლია რთული, არასრული და/ან წინააღმდეგობრივი მონაცემების/სფეროების ანალიზი და ანალიზის შედეგის ეფექტური დემონსტრირება. კრიტიკული მიდგომის გათვალისწინებითა და დარგობრივი სფეროს უახლესი მონაცემების გამოყენებით შეუძლია ინფორმაციის ინოვაციური სინთეზი (ფასდება წერიტი პრეზენტაციის მეშვეობით).

- 3.2 გამომუშავებული აქვს საჭირო **მეთოდოლოგიური უნარები**: შეუძლია არასრულ და შეზღუდულ ინფორმაციაზე დაყრდნობით ჩამოაყალიბოს მოსაზრებები, განსაზღვროს პრობლემები და მათი გადაჭრისათვის, საჭიროების შემთხვევაში, დამატებითი რესურსის გამოყენება. დამოუკიდებლად გეგმავს დროს და ახორციელებს სამუშაოს (საჭიროების შემთხვევაში ხელმძღვანელობს კიდეც) საკუთარი და ჯგუფის სხვა წევრების შესაძლებლობების გათვალისწინებით.
- 3.3 გამომუშავებული აქვს **ტექნოლოგიური უნარები**: იცნობს და თავისუფლად იყენებს თანამედროვე საინფორმაციო და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიებს (Ikt), ფლობს მულტიმედია კომპეტენციას, რომელიც ხელს უწყობს მათ შემოქმედებით და კრიტიკულ გამოყენებას დარგისათვის სპეციფიკურ კონტექსტში (ფასდება ტესტის მეშვეობით).
- 3.4 გამომუშავებული აქვს **ლინგვისტური უნარები**: შეუძლია აკადემიურ და პროფესიულ საზოგადოებაში დამაჯერებელი, მკაფიო, დამოუკიდებელი და კომპეტენტური კომუნიკაცია: ა) ზეპირი და წერილობითი კომუნიკაცია მშობლიურ ენაზე; ბ) ფლობს მეორე ენას საუნივერსიტეტო დადგენილი სტანდარტის ფარგლებში (ფასდება ზეპირი და წერილითი პრეზენტაციის მეშვეობით).
- 3.5 ჩამოყალიბებული აქვს **სოციალური უნარები**: შეუძლია ჯგუფში ეფექტური მუშაობა როგორც წევრის, ასევე ლიდერის როლში. შეუძლია ამოცანების მკაფიო ფორმულირება და ჯგუფის წევრთა შესაძლებლობების ადეკვატური გამოყენება. შეუძლია კონფლიქტური სიტუაციების მოგვარება (ფასდება ტექნიკური ანგარიში მეშვეობით).
- 3.6 გამომუშავებული აქვს **სისტემური უნარები**: იყენებს სასწავლო რესურსების სრულ სპექტრს. დამოუკიდებლად გეგმავს და ახორციელებს კვლევას უახლესი მეთოდებისა და მიდგომების გამოყენებით. შეუძლია აკადემიური პროექტის შემუშავება და მართვა. არის დამოუკიდებელი და თვითკრიტიკული სწავლისა და მუშაობის დროს; შეუძლია სხვების სწავლის გაძლიერება; იჩენს ინიციატივას და პირად პასუხისმგებლობას პროფესიულ პრაქტიკაში (ფასდება ტექნიკური ანგარიში მეშვეობით).

დასაქმების სფეროები: აღნიშნული სამაგისტრო პროგრამის კურსდამთავრებულს, მუშაობა შეეძლება:

- ჰუმანიტარული პროფილის კვლევით ინსტიტუტებში;
- საქართველოს ეროვნულ ბიბლიოთეკასა და ნებისმიერ სხვა ბიბლიოთეკაში;
- მუზეუმებში;
- საქართველოს ცენტრალურ არქივსა და სხვა არქივებში;
- საქართველოს საპატრიარქოსთან არსებულ სასულიერო აკადემიასა თუ სემინარიაში;
- საგამომცემლო ორგანიზაციებში, ჟურნალ-გაზეთების რედაქციებში;
- რადიოსა და ტელევიზიაში რედაქტორად და კონსულტანტად;
- არასამთავრობო და კერძო სტრუქტურებში ექსპერტად.

სწავლის გაგრძელების საშუალება: აღნიშნული სამაგისტრო პროგრამის კურსდამთავრებულს, შესაძლებლობა ექნება სწავლა განაგრძოს:

- საქართველოს უნივერსიტეტების დოქტორანტურაში ლიტერატურის თეორიის, შედარებითი ლიტერატურათმცოდნეობის, ლექსმცოდნეობის, ქართული ლიტერატურის მიმართულებით;
- იმ დასავლური უნივერსიტეტების ზოგადი და შედარებითი ლიტერატურათმცოდნეობის მიმართულების სადოქტორო პროგრამებზე, სადაც ფუნქციონირებს ანალოგიური პროფილის სამაგისტრო პროგრამები (ზაარლანდის უნივერსიტეტი, სორბონას უნივერსიტეტი, ათენის უნივერსიტეტი, ბარსელონას უნივერსიტეტი, ბერგამოს უნივერსიტეტი, პენსელვანიის უნივერსიტეტი).